

Egy gyakorló gyógyszerész gondolatai a gyógyszerészi hivatásról

Püspökladány hátrányos helyzetű területen fekszik a Nagy-Sárrét, a Nagy-Kunság és a Hajdúság találkozásánál. Hátrányos helyzete többek között abból adódik, hogy szinte semmi ipart nem telepítettek erre a vidékre. Csák Gyula — Püspökladány szülőtte — írja „A szikföld sóhaja” című könyvében: „Mindjárt Szolnok után rohamosan színtelenedik a táj: a természeti is meg a mesterséges is, amennyiben kopnak a civilizációjegyei. Ügyszólván semmi nem állítja meg a szemet... látványosság nélküli, leginkább sivár, itt-ott szinte kopár a táj.”

Mi kötötte volna ide éppen a gyógyszerészeket? Legfeljebb „átutazóban” rövid időre maradt itt egy-egy fiatal gyógyszerész. De mi mást akartunk. Olyan munkatársakat akik szívvel-lélekkel ehhez a kollektívához tartoznak. Ezért egyetemre küldtük az arra alkalmas asszisztenseinket. A kapcsolatot tartottuk velük egyetemi éveik alatt is. Talán ennek köszönhető, hogy visszajöttek. Sok problémával küszködő világunkban egyre többet beszélünk az emberi kapcsolatok fontosságáról. Mi ezt saját bőrünkön érezzük. Az az erő, ami ezt a kollektívát összetartja, nemcsak fiatal gyógyszerészeinket hozta vissza, hanem sok nehézségen átsegített bennünket. Sikereket hozott munkában, magán- és közéletben egyaránt.

Püspökladányban vonzó lett a gyógyszerészi pálya. Már nemcsak a gyógyszerész kollektívájából jelentkeznek a Gyógyszerésztudományi Karra, hanem a gimnáziumból is. Számon tartjuk őket is, akik nem közülünk kerültek egyetemre, hisz a nyári gyakorlatokat nálunk töltik. Türelemmel és szeretettel vezetjük be őket a gyakorlati munkába, figyelünk problémáikra, megmutatjuk a lehetőségeket. Tehát nemcsak a gyógyszerész-utánpótlást oldottuk meg városunkban, hanem megbecsülést szereztünk a hivatásunknak.

Manapság divat arról beszélni szakmán belül és kívül, hogy a gyógyszerészet elveszítette régi vonzerejét. Csak rajtunk múlik, hogy helyette újakat teremtsünk. Természetes, ehhez erőfeszítések szükségesek több területen. Pl.:

- Állandó önképzés (doktori disszertáció, pályamunkák elkészítése stb.), hogy megfelelő választ tudjunk adni a felmerülő kérdésekre orvosnak, betegnek egyaránt. Hisz rendszeres önképzés nélkül az egyetemen szerzett ismeretek pár év alatt elavulnak. Különösen érvényes ez a gyógyszerészeti tudományok alapját képező természettudományokra. Munkánkval és magatartásunkkal elérjük, hogy a gyógyszerész-település egyik egészségügyi centruma lett. Célunk, hogy részt vegyünk az „Egészségmegőrzés társadalmi programjában”, a lakosság általános egészségi állapotának javításában.
- Nyelvtanulás. Kis vidéki városunkban sajnos erre van a legkevesebb lehetőség. De itt is szeretnénk előbbre lépni.

— Közéletben való részvétel. Püspökladány város szinte minden társadalmi és tömegszervezetében jelen vannak a gyógyszerészek mint vezető tisztségviselők. Lehet, hogy ez napjainkban divatjamúlt. Mi mégis úgy gondoljuk, hogy nem mondhatunk le a nevelésnek, a személyiségformálásnak erről a semmivel nem pótolható eszközéről.

A fentiek megvalósítása csak úgy lehetséges, ha a vezetők érzik azt a felelősséget, hogy emberi sorsok formálásának a részesei. A munkahelyen olyan légkört kell teremteni, hogy az energiák hasznos irányban szabaduljanak fel. Az erőket ne osszák meg értelmetlen feszültségek. Persze ehhez sok energia kell, hogy mindig legyenek aktuális és értelmes célok, melyeket a kollektíva elfogad és megvalósításáért áldozatokat vállal.

Húsz éves gyógyszerészi munkám során mindig lebeszéltem a pályáról azokat, akik csak azért jelentkeztek a Gyógyszerésztudományi Karra, mert máshová nem vették fel őket. Egyetlen foglalkozás sem lesz gazdagabb attól, ha olyanok művelik, akik csak úgy odavetődtek. Nincs fontosabb a hivatásunk, a munkánk szereteténél. Czeizel Endrénél szebben és igazabban nehéz lenne ezt megfogalmazni: „Az emberi boldogság alapfeltétele a munka szeretete. De csak akkor tudjuk szeretni munkánkat, ha sikeresen végezzük. Sikeresen pedig csak az a munka végezhető, amihez tehetségünk van. A megtalált hivatás csaknem mindig együttjár a képesség gyümölcsötetésének, tehát társadalmi hasznosításának igényével. Kultúr-történetünk kivételes képességű nagyságai mind ezt példázzák.”

Sehol nincs akkora jelentősége a hivatástudatnak mint az egészségügyben. Így a gyógyszerészetben is. Jogosan vetődik fel tehát a kérdés, hogyan lehetséges az, hogy a Gyógyszerésztudományi Karok tanszékein nem gyógyszerészek az oktatók? Hogyan nevelnek a hivatás iránti tiszteletre, alázatira, hivatástudatra a gyógyszerészhallgatókat azok, akik nem rendelkeznek gyógyszerészi szemlélettel?

A másik elgondolkoztató körülmény, hogy szabad-e a gyógyszerészhallgatókat olyan egyetemen képezni, ahol diszkriminációban van részük. Mert mi másnak nevezhetnénk azt a tényt, hogy egy egyetem három kara közül kettő elvégzése doktori címmel jár, a harmadik kar elvégzése pedig nem. A hátrányos helyzet kisebbségi érzés kialakulásához vezet, ami a későbbiekben — a munkavégzés során — is érezteti hatását. A gyógyszerészhallgatók mint vendégek gyakorlataik nagyrészt az ELTE és a JATE laboratóriumaiban végzik. Miért ne tartozhatna a Gyógyszerésztudományi Kar ezekhez az egyetemekhez?

Nekem még abban a szerencsében volt részem egyetemi hallgató koromban, hogy részt vehettem Schulek professzor úr előadásain. Ő mondta több-

szór, hogy „a gyógyszer szakértője a gyógyszerész.” Manapság pedig azt látjuk, hogy mindenkit beszéltetnek a nyilvánosság előtt a gyógyszerekről csak a gyógyszerészeket nem. Ha mégis csodával határos módon gyógyszerészt szólaltatnának meg, még véletlenül sem szerepel sem a képen, sem a szövegben, hogy az illető gyógyszerész. Úgy kerültek ezt a szót, mintha a legnagyobb szégyen lenne kiejteni vagy leírni.

Ha nem akarjuk, hogy a pálya teljesen elnéptelenedjen, hogy a patikákat sorra be kelljen zárni, akkor ezekre a kérdésekre az arra illetékeseknek előbb-utóbb válaszolni kell.

Tudatában vagyunk annak, hogy a mi példánk elindíthat egy olyan folyamatot, amely megoldja egy kis városnak, illetve környékének gyógyszerész-utánpótlását, de nem oldja meg az országét. Ahhoz, hogy a mi módszerünk általánossá váljon, szükséges volna, hogy az egyetemről kikerülő fiatal gyógyszerészeink olyan közegbe kerülhessenek, ahol a társadalmi és anyagi megbecsülés is elérhető lenne számukra. Akkor nem lenne annyi pályát elhagyó, mint ahogy ez általános más értelmiségi körökben is.

A befogadó kollektívában pedig éljen az áldozatos segíteni akarás, az emberséges szeretet szelleme még akkor is, ha néha úgy érezzük, hogy falakba ütközünk. Jelen helyzetünkben a megújuláshoz szükségünk van arra a mindenek feletti optimizmusra, amely Széchenyi szavaiból a pesszimizmus mellett is kicseng: „Minden, amit elkezdek, haladni fog. Minden mag, amit elvetek, kikel majd, fám virágozni fognak és megtermik gyümölcseiket. — De ebből dicsőséget én nem nyerhetek; mert ahhoz, hogy kikeljenek, el kell hitetnem a világgal, hogy valamely más kertész ültette őket.”

Kovács Zoltánné dr.
gyógyszertárvezető, területi főgyógyszerész

*(Hajdú-Bihar Megyei Tanács Gyógyszertári
Központja 16/72 sz. gyógyszertár, Püspökladány)*

HOZZÁSZÓLÁS A GYÓGYSZERÉSZI HIVATÁSRÓL c. KÖZLEMÉNYHEZ

Örömmel olvastam *Kovács Zoltánné dr.* püspökladányi főgyógyszerész kollegina közleményét „A gyógyszerészi hivatásról”. Minden mondatával egyetértek, ami a fiatalok pályaszertetre való nevelésére, a példamutatás fontosságára, a jó munkahelyi légkör kialakításának szükségességére vonatkozik.

Ezt ismerték fel itt Sopronban elődeink is, amikor kezdetben oktató gyógyszerész továbbképző tanfolyamokat szerveztek, továbbá, amikor 3 MGYT megyei szervezet (Baranya, Békés és Győr-Sopron m.) elindította a Rozsnyay előadói versenyeket. Sajnos azonban nem mindenütt helyeztek súlyt arra — sőt most sem teszik —, hogy a nyári gyakorlatokra vagy legalább az államvizsgára való felkészülés időtartamára csak olyan helyre osszák be a fiatalokat, ahol példát látnak a hivatásszeretetre, a betegszeretetre, s ahol meggyő-

ződhetnek arról, hogy milyen sokrétű a hálózati gyógyszerész munkája (technológia, analitika, gyógyszerhatástan, az orvosnak gyógyszerismertetés, a betegnek gyógyszertájékoztató, szervezés stb.). Ahol tapasztalhatta volna, hogy aki hivatástudattal végzi gyógyszerészi munkáját, a hozzáfordulók bizalmát, megbecsülését vívja ki. Sajnos e fiatalokat nagyon sokszor olyan gyógyszertárakba osztották be, ahol gyógyszerészhiány volt, s ezért rögtön munkaerőnek számítottak, s ahol nem tudtak velük foglalkozni, számukra megfelelő szemléletet adni, magukra hagyták őket. E fiatalok közül sokan kiábrándultak a gyógyszerészi hivatásból és kedvüket veszítve dolgoznak ma is. Ez szintén hozzájárult, hogy a gyógyszerészet elveszítette régi vonzerejét.

Viszont igaz az is, hogy a hivatástudat egymagában nem elegendő. Szükségesek személyi és tárgyi feltételek is. Negatív hatású a gyógyszerészi létszám nagyfokú csökkenése. Nem vonzó a pálya a kereseti lehetőségeink korlátozott volta miatt sem. Bár kisebb mértékben a pálya nagyfokú elnöiesedése is esetleg fékezőleg hathat, miután ők nemcsak a munkahelyükön állnak helyt, hanem otthon is.

Örömmel olvastam, hogy ez a püspökladányi gyógyszerész-kollektíva milyen szempontokat követ gyógyszertáron belül és kívül színvonalas munkájuk hatékonyra tételére és a gyógyszerész társadalmi megbecsülésére. Leírják ők is, amit annyiszor hallunk, hogy az egyén vagy a pálya tekintélyét, megbecsülését csak az ott dolgozók vívhatják ki.

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöksége mindent elkövet a hazai gyógyszerészet fejlesztése és pályánk társadalmi megbecsültetése érdekében. Ez is azonban csak úgy lehet eredményes, ha a kitűzött célok érdekében a kar tagjai és ezen belül mi hálózati gyógyszerészek, akik számszerűleg a gyógyszerészek zömét alkotjuk, tevékenyen közreműködünk. Ezt csinálják a püspökladányiak!

Kívánatos lenne, ha e vitaindítónak is beillő közleményre minél többen megírnák véleményüket. Vizsgálat tárgyává tennék, hogy jelenleg mit tesznek és mit tehetnének annak érdekében, hogy gyógyszertáron belül a gyógyszerinformátor szerepét betölthessék, a betegekkel és az orvosokkal való közvetlen kapcsolatot tarthassák. A gyógyszerkészítést, amennyiben erre lehetőségünk van vajon művelik-e? Hogyan képzelik el bekapcsolódásukat az egészségesebb életre való nevelés mai kormányprogramjába. Dr. Kovács főgyógyszerészről dolgozata további részében felvetett kérdések valóban fájó pontjai a gyógyszerészi karnak. Végül elgondolkoztató és érthetetlen előttem is — amelyre valóban több példa is volt —, hogy miért hallgatja el valaki, hogy gyógyszerészi diplomája is van. Talán azért, mert nem úgy gondolkodik, mint Kovács Zoltánné dr. és vele együtt még sok magyar gyógyszerész.

Mühl Nándorné
gyógyszertárvezető
Sopron
az MGYT Gyógyszertári Szervezetének
vezetőségi tagja